

Knihy: Návrat československého marnotratného syna 14.

Poslední čtení na pokračování knihy ThDr. Josefa Novotného, která obsahuje čtrnáct biblických úvah pro písmáky.

Knihy

Návrat československého marnotratného syna 14.

ThDr. Josef Novotný byl nesporně nejvzdělanějším, současně však i prakticky nejschopnějším pracovníkem československých baptistů v první polovině 20. století se schopnostmi vůdčími, organizačními a řečnickými. Při svých hlubokých vědomostech a znamenité kvalifikaci vědecké byl mužem upřímné, dětinské víry a vroucí zbožnosti, velkým idealistou, laskavým rádcem, kamarádem, přítelem.

Vedle kazatelské a učitelské činnosti byl bratr Józsa Novotný velice činný i literárně. Novinový článek k jeho osmdesátinám nás informuje o tom, že napsal na padesát knih. Jsou to drobné i rozsáhlejší práce, v nichž se dovídáme mnohé o počátcích baptismu u nás, obsahovaly povídky a příběhy pro nejmladší generaci a byla mezi nimi i potřebná literatura pro studenty.

Dnešní čtení na pokračování je poslední úvaha z jeho útlé knížky biblických úvah pro písmáky *Návrat československého marnotratného syna*, která vyšla v roce 1932 v Praze:

Ráno uzříte slávu Hospodinovu.

EX. 16, 7.

Zpřítomněme si událost, z níž jsme si vybrali svůj text! Lid izraelský táhne z Egypta do Kananejské země. Když již měsíc putovali, unavili se, proto začali reptat, toužíce po bohatém Egyptě, kde bylo všeho hojnost. Bůh to viděl a proto jim milostivě vyšel vstříc. Když večer uléhali unaveni a hladovi, bylo jim dáno zaslíbení, že ráno uzří slávu Boží, že se jim dostane potravy a občerstvení. A zaslíbení bylo splněno. Každého rána byli nasyceni manou. I když předcházející den přinesl zklamání, že mnoho bylo zameškáno za celý den, že den uplynul jen v strádání, hladu a bolestech, večer byl oslazen zaslíbením, že z rána přijde sláva Boží.

Tato starozákonní událost dobře obrazně vyjadřuje to, čeho je nám dnes zapotřebí a co bych rád zdůraznil vám pracovníkům v nedělních školách. Život lidský nejednou byl přirovnán ke dni, ráno k mládí, večer ke stáří. Toto přirovnání je jen přirozené. Ráno se vyznačuje jarem, svěžestí, večer temnotou, tichem. Ráno je plné naděje, večer pln vděčnosti, ráno se dívá do budoucnosti, večer zpět. Ráno vychází slunce, každého jitra jakoby se opakovalo volání: »Budiž světlo!« a před námi se objevuje znovuvytvořený ráj, večer stíny padají a přichází spánek. Ráno jiskří občerstvující rosou v kalíšcích květin, večer jim je zavírá. Ráno ptáci zpívají nejkrásněji, večer umlkají nadobro.

Bratři a sestry, v nedělní škole se podivuhodně stýká jitro lidského života s večerem, nebo alespoň s polednem a odpolednem. My obyčejně zdůrazňujeme příležitost a výhody rána v nedělní škole, zapomínáme však, že v naší nedělní škole jsou veliké příležitosti právě i pro věk, který už dobře nemůže být srovnán s jitem. Mluvíváme — a právem — o obětavosti učitelů nedělních škol, avšak je nutno také jednou zdůraznit odměnu a velké výhody učitelů za jejich práci.

Člověk nemusí ani býti ještě u večer života a nejednou pocítí totéž, co pocítili Izraelité na poušti. Zklamání. Nepocítili jste všichni vy, kteří jste opustili hranice jitra svého života, trpký žal, když jste se zamyslili nad tím, co jste promeškali v mládí a co se už nahradit nedá? Náš dnešní svět je neúprosný a člověka vzbudí předčasně hrubou rukou z jitra života. Stačí minout časné hodiny ranní na kraji života a už člověk upozoruje, co vše mu nenávratně uniklo, co se už nevrátí. Kolik příležitostí, co z oboru vzdělání odešlo jím nezachyceno, hlavně pak jaké množství duchovních statků prošlo kolem něho, aniž se jich člověk zmocnil. A těžko dávat vinu. Snad je vino okolí, snad nechápající lidé, snad zanedbali dítě těžkým životem ustaraní rodiče — smutný fakt zůstává: člověk opouští ráno života, blíží se k svému poledni, nebo večeru a smutně si zjišťuje, co vše zanedbal, co vše nevrátí se zas! Musil by si zoufat, kdyby měl zůstat jen u onoho zjištění. A tu přichází na pomoc křesťanská naděje: je možno napravit to, co bylo zameškáno. To, co se tobě nepodařilo uskutečnit v životě, můžeš uvidět přec jen v těch, které sis dobrovolně zvolil za své svěřence. Člověk má takto ještě jednou možnost v životě. Jsou mnozí, kterým byla dána vzácná příležitost, aby napravili to, co zanedbali v mládí, již ve vlastní krvi, ve svých dětech. Jsou to oni šťastní jednotlivci, kteří u večer života po mnohém zklamání se mohou těšit na ráno, aby uzřeli slávu Hospodinovu. A uvidí ji ve svých dětech, ve svých vnucích. To jsou ti nejšťast-

nější. Jaká příležitost pro československou rodinu! Avšak, co tu přec jen chudých a při tom nešťastných lidí, kteří prožili řadu zklamání v životě, kteří by rádi nějak napravili to, co zanedbali, jinými slovy »rádi by ráno uzřeli slávu Hospodinovu«, avšak nebylo jim dáno štěstí rodiny. Okolnostmi nebo dobrovolně jsou zbaveni radosti spatřit svoji vlastní krev. A tu přichází nedělní škola a nabízí svoji příležitost. Volá na všechny zklamane životem, kterým se bohaté sny vzdělání a skvělé plány duchovní nezdařily, aby nezoufali a pokusili se ještě jednou uvidět slávu Boží z rána v dětech nedělní školy. Zdali pak jste se už někdy takto podívali na svoji práci! Velmi mnoho záleží na zorném úhlu kterékoli práce. Mám tento úhel za nejvyšší — hledat slávu Hospodinovu v dětech a vážně usilovat o to, aby v dětech touha po věcech Hospodinových byla vzbuzena. Volejte takto dobrovolníky do práce v nedělních školách! Vyhledejte nešťastné zklamane a ukažte jim takto na nové možnosti, jak zanedbané napravit a vy naplníte jejich zklamane duše novou nadějí a získáte zdatné pracovníky v nedělních školách. Avšak nejen to. Při domácích návštěvách svých dětí upozorněte rodiče, jež zklamání života sklonilo u večer jejich věku, že je možno se těšit na slávu Hospodinovu ráno v jejich dětech. Dáte jim náboženský zorný úhel na jejich děti a prospějete dětem i rodičům. Ukažte, jak je sobecké uvažovat, jak průměrní rodiče uvažují: »Já jsem se dřel, ať se děti také dřou.« Přesvědčte je, že pravý opak je křesťanské a šlechetné, přát si, aby příští jitro bylo krásnější, než byl předcházející den. Tak dostane lidský život nový bohatý obsah a je ozdoben radostnou nadějí. Co jsem sám nemohl dokázat, o to se pokusím ve svých dětech alespoň. Je v tom kus nesmrtelnosti. Nepravím, že toto je celá a plná křesťanská nesmrtelnost, avšak je to jistě část nesmrtelnosti.

Než, rád bych vás upozornil na zvláštní příležitost, kterou máme my pracovníci v nedělních školách za dnešní doby a u nás v Československu zejména. Naše

práce sice byla vždy a je na všech místech důležitá. Avšak chci tvrdit i dokázat, že za dnešní doby a u nás v naší zemi je zvláště důležitá. Za všech dob staří lidé rádi vzpomínali na své mládí a tvrdili, že tehdy bylo lépe. Mladí se arci při tom usmívali, tvrdíce, že vždy staří vidí zašlá léta v příznivějším světle, než přítomnost. Dnes však možno bez nadsázky tvrdit, že naše dnešní děti mají své jitra životní neskonale smutnější, než jsme my měli. My dnešní pracovníci v nedělních školách prožili jsme svá jitra životní v dobách normálních, kdy našim rodičům bylo možno nám naše mládí zpříjemnit poměrně lehko. Zamyslete se však nad dětmi, na kterých pracujeme dnes. Jsou to děti, které se narodily za války většinou a které prožily své ranné jitra za války a žijí dál nyní v nevalně zlepšené poválečné době. Narodily se do smutného světa a ničím se neprovinily. Jindy při zrození člověka se vše na něho usmívalo, avšak naše děti se narodily do světa, který se ani usmát nedovedl pro těžké starosti. Jindy končival zřídka nemnohý život lidský žebráckou holí. A my jsme to kritisovali, že to nemá být. Avšak při našich dětech takto život začínal. Už do vínku jim byla dána žebrácká hůl. Vzpoměňte si jen na obvyklé obrazy z doby válečné — jak děti chodily žebrat od dveří ke dveřím, jak na kolenou prosily o kousek tvrdé kůrky, jak se hrabaly v popelu, aby si vyhledaly hnijící odpadky a nasytily se jimi. A válku nezpůsobily. My dospělí, každý z nás, neseme částečnou vinu na smutných poměrech válečných a poválečných. Naše děti však nic zlého neučinily. A ač dnes je po válce, na úsměvy, které děti potřebují k svému vzrůstu, pořád je svět chudý.

Nedávno řekl sekretář světového výboru Ymky dr. Mott v Ženěvě, že nás nová generace bude volat k zodpovědnosti za svět, který jsme jim připravili a do kterého jsme je přivedli. Nepokusíme-li se dnes svojí péčí o ně napravit to, co jsme zanedbali, nastane nebezpečná propast mezi námi a novým pokolením.

Avšak ta viditelná vezdejší bída není vše a rozhodně není to hlavní. Vzpomeňte si na duchovní škody a na smutné mravní jizvy, které válka zanechala a kterými právě vaše děti trpí. Ejhle váš úkol, rodiče a učitelé! Vaše úloha je děti nasytit Božími věcmi, aby sláva Hospodinova byla v jejich životním jitra zřejmá. Chystejte radostné věci pro vaše děti, osladte jim jejich dětství, které je dnes chudé na čisté veselí! Jaký krásný díl ~~Fa~~n Bůh vám připravil v nedělní škole! Těm nejmenším v království Božím máte pomoci při vstupu do života. Jak ideálně se setkává jitra s večerem v naší nedělní škole! Večer se těší, že spatří slávu Hospodinovu za jitra na dětech.

Všimněme si však, že náš text zdůrazňuje slávu **H o s p o d i n o v u**. Nebylo zaslíbeno Izraelitům, že z rána spatří jakoukoliv slávu. Sláva Hospodinova byla zaslíbená. Jaký máte cíl ve své práci v nedělní škole? Jde vám skutečně o to, aby sláva Hospodinova byla zvýšena na našich svěřencích? Bojím se, že snad i těm nejlepším pracovníkům v nedělních školách často nejvyšší cíl není jasný. Aneb alespoň i při nejlepším úsilí našem není výslednicí naší práce sláva Hospodinova. Konáme toho mnoho a pilně i věrně. A přece ty výsledky jsou nejednou smutné. Co je toho příčinou? Proč nám z nedělní školy odcházejí často děti, s kterými se pak už nesetkáme? Proč je nenajdeme na místě, kam by patřily? Ve sdružení mládeže, ve sboru? Ztratí se nám ve světě a přec prošly naší nedělní školou. Neobviňuji všeobecně. Přirozeně snad většinou jsou vinny děti, hříšný svět, neblahé okolnosti. Avšak je nutno se ptát, zda vždy nám jde o slávu Hospodinovu v nedělní škole. Mám dojem, že v našich nedělních školách většinou zase jen kopírujeme vyučování náboženská ve škole, že se dotýkáme zase jen hlavy, činíme nároky na paměť, naplňujeme děti mnohými známostmi, avšak to hlavní — srdce dětské — nejednou zůstává nedotčeno. Z našich nedělních škol mají nám vycházet hlavně děti lepší

a nikoliv především děti moudřejší. Nepodceňuji biblickou paměť, známosti z duchovního světa, avšak to je více úkolem vyučování náboženství. Náš zvláštní úkol v nedělní škole je děti přivést k Spasiteli, největšímu příteli dětí, mluvit k srdci dítěte, probouzet jeho svědomí, budovat jeho charakter. Naše práce je především práce modliteb, více než práce mozkiem.

Půjde-li nám o tyto velké ideály, pokusíme-li se vážně o ně, pak se můžeme dočkat splnění zaslíbení, které kdysi bylo dáno u večer národu Izraelskému a které jistě platí i novozákonnímu Izraeli a tedy i pracovníkům v nedělních školách, že z rána spatří na svých dětech slávu Hospodinovu.

Konec

Můžete také navštívit naši facebookovou stránku [Baptisté - Síť víry](#) nebo facebookovou skupinu [Zpravodaj Baptisté - Síť víry](#)